

עוז הרהורים עם שנות יעקב אצל לבן

Revisiting Ya'akov's Twenty Years With Lavan

(1) בראשית כט: ט-כט

(ט) עֲדֹנּוּ מְדַבֵּר עִמָּם וְרַחֵל בָּאָה עִם הַצֹּאֵן אֲשֶׁר לְאִבְיָהּ כִּי רָעָה הוּא: (י) וַיְהִי כַּאֲשֶׁר רָאָה יַעֲקֹב אֶת רַחֵל בַּת לְבָן אָחִי אִמּוֹ וְאֵת צֹאֵן לְבָן אָחִי אִמּוֹ וַיִּגַּשׁ יַעֲקֹב וַיִּגַּל אֶת הָאֲבָן מֵעַל פִּי הַבְּאֵר וַיִּשָּׂק אֶת לְבָן אָחִי אִמּוֹ: (יא) וַיִּשָּׂק יַעֲקֹב לְרַחֵל וַיִּשָּׂא אֶת קְלוֹ וַיִּבְדֶּךָ: (יב) וַיִּגַּד יַעֲקֹב לְרַחֵל כִּי אָחִי אֲבִיָּהּ הוּא וְכִי בֶן רַבֵּקָה הוּא וַתֵּרֶץ וַתִּגַּד לְאִבְיָהּ: (יג) וַיְהִי כַּשְּׂמֹעַ לְבָן אֶת שְׂמֵעַ יַעֲקֹב בֶּן אָחִיתוֹ וַיֵּרֶץ לְקִרְיָתוֹ וַיַּחֲבֹק לוֹ וַיִּנְשָׂק לוֹ וַיְבִיאֵהוּ אֶל בֵּיתוֹ וַיִּסְפֹּר לְלְבָן אֶת כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה: (יד) וַיֹּאמֶר לוֹ לְבָן אֵיךְ עָצַמְתָּ וּבִשְׂרֵי אֶתָּה וַיִּשָּׁב עִמּוֹ חֹדֶשׁ יָמִים: (טו) וַיֹּאמֶר לְבָן לְיַעֲקֹב הֲכִי אָחִי אֶתָּה וַעֲבַדְתָּנִי חָנָם הֲגִידָה לִּי מִה מִשְׁפָּרְתְּךָ: (טז) וְלִלְבָן שְׁתֵּי בָנוֹת שֵׁם הַגְּדֹלָה לָאָה וְשֵׁם הַקְּטָנָה רַחֵל: (יז) וַעֲיָנִי לָאָה רַכּוֹת וְרַחֵל הֵייתָה יָפֶת תֹּאדָר וַיִּפֹּת מִרְאָה: (יח) וַיֵּאָהֵב יַעֲקֹב אֶת רַחֵל וַיֹּאמֶר אֶעֱבֹדְךָ שְׁבַע שָׁנִים בְּרַחֵל בְּתֶךָ הַקְּטָנָה: (יט) וַיֹּאמֶר לְבָן טוֹב תַּתִּי אֶתָּה לְךָ מִתַּתִּי אֶתָּה לְאִישׁ אַחֵר שְׁבַע עֲמֹדִי: (כ) וַעֲבַד יַעֲקֹב בְּרַחֵל שְׁבַע שָׁנִים וַיְהִיו בְּעֵינָיו כִּימֵים אַחֲדִים בְּאֶהְבֹתוֹ אֶתָּה: (כא) וַיֹּאמֶר יַעֲקֹב אֶל לְבָן הֲבָה אֶת אֲשֵׁרֵי כִּי מִלְאוּ יָמִי וְאִבּוֹאָה אֵלַיָּהּ: (כב) וַיֹּאסֹף לְבָן אֶת כָּל אֲנָשֵׁי הַמְּקוֹם וַיַּעַשׂ מִשְׁתָּהּ: (כג) וַיְהִי בְעָרֵב וַיִּקַּח אֶת לָאָה בַתּוֹ וַיְבִיא אֶתָּה אֵלָיו וַיְבִיא אֵלַיָּהּ: (כד) וַיִּתֵּן לְבָן לָהּ אֶת זֶלְפָּה שְׁפָחָתוֹ לְלָאָה בַתּוֹ שְׁפָחָהּ: (כה) וַיְהִי בַבֶּקֶר וַהֲנִה הוּא לָאָה וַיֹּאמֶר אֶל לְבָן מַה זֹאת עָשִׂיתָ לִּי הֲלֹא בְרַחֵל עֲבַדְתָּ עִמָּךְ וְלָמָּה רַמִּיתָנִי: (כו) וַיֹּאמֶר לְבָן לֹא יַעֲשֶׂה כֵן בְּמִקְוֵמִנִי לְתַתּוֹ הַצְעִירָה לְפָנַי הַבְּכִירָה: (כז) מִלֵּא שְׁבַע זֹאת וְנִתְּנָה לְךָ גַם אֶת זֹאת בְּעֶבְדָּהּ אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עִמָּדִי עוֹד שְׁבַע שָׁנִים אַחֲרוֹת: (כח) וַיַּעַשׂ יַעֲקֹב כֵּן וַיִּמְלֵא שְׁבַע זֹאת וַיִּתֵּן לוֹ אֶת רַחֵל בַּתּוֹ לוֹ לְאִשָּׁה: (כט) וַיִּתֵּן לְבָן לְרַחֵל בַּתּוֹ אֶת בְּלָהָה שְׁפָחָתוֹ לָהּ לְשְׁפָחָהּ:

(2) בראשית לא: לח-מא

(לח) **זֶה עֲשָׂרִים שָׁנָה אֲנִי עִמָּךְ רַחֵלְךָ וְעֵינֶיךָ לֹא שָׁכְלוּ וְאֵילִי עֲאָנְךָ לֹא אֶכְלָתִי: (לט) טְרַפָּה לֹא הִבֵּאתִי אֵלֶיךָ אֲנִכִּי אַחֲטָנָה מִיַּד הַבְּקָשָׁה גָּנַבְתִּי יוֹם וַגָּנַבְתִּי לַיְלָה: (מ) הֵייתִי בַּיּוֹם אֶכְלָנִי חֹרֵב וְקָרַח בְּלַיְלָה וַתֵּדַד שְׁנַתִּי מֵעֵינֶי: (מא) **זֶה לִי עֲשָׂרִים שָׁנָה בְּבֵיתְךָ עֲבַדְתִּיךָ אַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בְּשֵׁתִי בְּנֵתֶיךָ... וְשֵׁשׁ שָׁנִים בְּצִאֲנֶךָ וַתַּחֲלֵף אֶת מִשְׁכַּבְתִּי עֶשְׂרֵת מָנִים:****

(3) סדר עולם רבה (ליינר) פרק ב

אבינו יעקב היה בשעה שנתברך בן ס"ג שנה, בו בפרק מת ישמעאל, שנאמר וידא עשו כי בוך יצחק וגו', וישמע יעקב אל אביו וגו', וידא עשו כי רעות וגו', וילך עשו אל ישמעאל וגו', שאין תלמוד לומר אחות נביות, ומה תלמוד לומר אחות נביות, מלמד שקדשה ישמעאל ומת והשיאה לעשו נביות אחיה. עשה אבינו יעקב בארץ ישראל י"ד שנה מוטמן ומשמש את עבר, ועבר מת אחר ירידתו של יעקב אבינו לארם נהרים שתי שנים, יצא משם ובא לו לארם נהרים, נמצא עומד על הבאר בן ע"ז שנה, וכ' שנה עשה בבית לבן, ז' עד שלא נשא את האמהות, וז' משנשא את האמהות, ושש שנים אחר שנולדו י"א שבטים ודינה, נמצאו כל השבטים נולדו בז' שנים חוץ מבנימן, כל אחד ואחד לז' חדשים, יצא מארם נהרים ובא לסכות ועשה שם י"ח חדשים, שנאמר ויעקב נסע סכתה וגו', יצא מסכות ובא לבית אל ועשה שם ששה חדשים מקריב למקום...

Our forefather Jacob was 63 years old when he was blessed and at that time, Ishmael died, as it says: *Now Esau saw that Isaac had blessed Jacob ... and that Jacob hearkened to his father ... and Esau saw that the daughters of Canaan pleased not Isaac... so Esau went unto Ishmael, and took unto the wives that he had Mahalath the daughter of Ishmael Abraham's son, the sister of Nebaioth, to be his wife.* There is no reason to add "the sister of Nebaioth"; why does it state "the sister of Nebaioth"? this teaches that Ishmael gave her in betrothal and he died and Nebaioth her brother married her off to Esau. Jacob spent 14 years hiding and studying with Eber and Eber died two years after Jacob's descent to Aram Naharayim; he left there and came to Aram Naharayim, so it turns out that when he was standing at the well he was 77 years old and he spent 20 years in Laban's house, 7 before he married the patriarchs, another 7 after he married them and 6 years after the 11 tribes and Dena were born; so all of the tribes were born within a span of 7 years except for Benjamin; each one after just 7 months. He left Aram Naharayim and came to Sukkot and spent 18 months there, as it states *And Jacob traveled to Sukkot... he left Sukkot and came to Beit-El and spent six months, offering to God*

Chart of Seder Olam chronology in Laban's house:

Years	Born	Years	Born
1-7	None	12	Asher at 12.7
8	Reuben at 8.7	13	Issachar at 13.2, Zevulun at 13.9
9	Simon at 9.2, Levi at 9.9	14	Dena at 14.4, Joseph at 14.11
10	Judah at 10.4, Dan at 10.11	15-20	None –(Jacob working for fortune)
11	Naftali at 11.5, Gad at 12.0	21-22	Sukkot/Shchem/BeitEl

This presumes that all of the births occurred in the sequence suggested by the text; it also presumes that Leah became pregnant immediately and that every birth was immediately followed by a successful pregnancy

The Questions:

- 1) Why didn't יעקב marry until he was well into his 80s? (עשו & יצחק both married at 40)
- 2) Why is רחל described as יפת תאר ויפת מראה if she is only about 5 years old (M-7)
- 3) Why is רחל tending the flock if she is only about 5?
- 4) What is the meaning of the phrase כי מלאו ימי
- 5) How do the brothers, none of whom is older than 7, watch יעקב's flock (30:35 – see רב"ע there, but the most likely explanation is that the referent is יעקב's sons)
- 6) How do the brothers, who range in age from 8-12, engage in negotiations with שכם וחמור about the proposed alliance of their clans?
- 7) How do שמעון ולוי, who are about 11 - 12 at the time, lead the massacre at שכם?
- 8) Why does Reuben "take" Bilhah; he is no more than 14 years old?
- 9) Why is יוסף described as a בן זקונים if he has siblings less than a year older?
- 10) How did Jacob have so many children in such a short time?

4 בראשית פרק מז, ח-ט

(ח) ויאמר פרעה אל-יעקב כמה ימי שני חייך: (ט) ויאמר יעקב אל-פרעה ימי שני מגורי שלישים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את-ימי שני חיי אבתי בימי מגוריכם:

Yaakov when he arrived in Egypt – 130 years old

5 בראשית פרק מא, מ

ויוסף בן-שלישים שנה בעמדו לפני פרעה מלך-מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבד בכל-ארץ מצרים: Yosef was 30 years old when years of plenty started

6 בראשית פרק מה, ו

כִּי-זָה שְׁנַתִּים הָרִעַב בְּקֶרֶב הָאָרֶץ וְעוֹד חֲמִשׁ שָׁנִים אֲשֶׁר אֵין-חֲרִישׁ וְקָצִיר: the family came down when Yosef was 39 (130-39=91; Yaakov's age at birth of Yosef)

7 בראשית כו-כו

(לד) ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילן החתי: (לה) ותהיין מרת רוח ליצחק ולרבקה: (א) ויהי כי יקח יצחק ותכהין עיניו מראת ויקרא את עשו בנו הגדל ויאמר אליו בני ויאמר אליו הגנני: (ב) ויאמר הגנני לא ידעתני יום מותי: בראשית כט

(כח) ויעש יעקב בן וימלא שבע ואת ויתן לו את רחל בתו לו לאשה: (כט) ויתן לבן לרחל בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה: (ל) ויבא גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות:

9 בראשית ל

(כה) ויהי כאשר ילדה רחל את יוסף ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל מקומי ולא אצוי: (כו) תנה את נשי ואת ילדי אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה ידעת את עבדתי אשר עבדתיך:

10 בראשית ל

(לה) ויסר ביום ההוא את התשישים העקדים והטלאים ואת כל העאים הנקודות והטלאות כל אשר לבן בו וכל חום בכשבים ויתן ביד בניו: ופי' ויתן ביד בניו. של יעקב. רק ושם דרך שלשת ימים על לבן הוא. וזה הפי' איננו נכון, כי אין ליעקב בן גדול מראובן, ועוד אין לו ז' שנים. אבן עזרא בראשית ל, לה